

NEPOŠTIVANJE ZAKONA O BUDŽETIMA, STVARANJE OBAVEZA ZA KOJE NE POSTOJI POKRIĆE

Nisu poštovane odredbe članova 4., 22. i 23. Zakona o budžetima u FBiH, jer nije vršeno usaglašavanje rashoda sa ostvarenim prihodima. Navedeno je imalo za posljedicu iskazani deficit za 2013. godinu u iznosu 16.339.389 KM (revizijom utvrđen u većem iznosu), odnosno akumulirani deficit u iznosu 43.291.917 KM. Također, nisu poduzete aktivnosti na zaduženju kod domaćih finansijskih institucija u cilju pokrića kako tekućeg tako i akumuliranog deficita, kako je to Budžetom za 2013. godinu bilo planirano (tačke: 5.2.5. i 5. Izvještaja);

NE ISKAZIVANJE SVIH OBAVEZA

Ne može se potvrditi iskazani finansijski rezultat za 2013. godinu (deficit u iznosu od 16.339.389 KM) za iznos od 7.008.631 KM obzirom da obaveze iz 2013. godine u navedenom iznosu nisu iskazane u finansijskim izvještajima 2013. godine (tačka 4.2.5. Izvještaja);

NE POŠTIVANJE ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA

Nisu dosljedno primjenjene odredbe Zakona o javnim nabavkama BiH prilikom izbora najpovoljnijeg dobavljača za tekuće izdatke kod Ureda za zajedničke poslove, Ministarstva unutrašnjih poslova i JU Univerzitet (tačka 7. Izvještaja).

- **Kanton nije postupio** po preporukama koje se odnose na:

- Odgovorniji angažman rukovodnih struktura na usaglašavanju poslovanja sa zakonskim propisima i ciljevima poslovanja; **NEZAKONIT RAD**
- Planiranje, donošenje i izvršenje budžeta u skladu sa Zakonom o budžetima u FBiH i izvještavanje u skladu sa Pravilnikom o finansijskom izvještavanju i godišnjem obračunu budžeta u FBiH; **NEPOŠTIVANJE ZAKONA O BUDŽETIMA FBiH**
- Pojačanu kontrolu i odobravanje izdataka za službena putovanja uz dosljednu primjenu Uredbe o naknadama troškova za službena putovanja **NEMA KONTROLE NAD RADOM I STVARANJEM TROŠKOVA**
- Angažovanje spoljnih saradnika po ugovorima o djelu za poslove koji nisu predviđeni kao redovni poslovi kako je utvrđeno pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji **ANGAŽIRANJE DODATNIH ZAPOSLENIH MIMO ZAKONSKIH PROPISA**
- Jasno određivanje, Odlukom o kriterijima za korištenje sredstava tekuće rezerve, drugih slučajeva šta se smatra interesom za Kanton i opravdanosti podjele javnog novca **TROŠENJE BUDŽETSKE REZERVE MIMO ZAKONA**
- Provođenje postupaka nabavki roba i usluga i odabir dobavljača u skladu s Zakonom o javnim nabavkama BiH; **NEPOŠTIVANJE ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA**
- Evidentiranje rashoda i izdataka prema računovodstvenom načelu modificiranog nastanka događaja, koji nalaže iskazivanje rashoda i izdataka u periodu u kojem su i nastali; **NE ISKAZIVANJE SVIH NASTALIH RASHODA U TOKU OBRAČUNSKOG PERIODA**

Potreban je odgovorniji angažman rukovodnih struktura na usaglašavanju poslovanja sa zakonskim propisima i ciljevima poslovanja.

- Budžet za 2013. godinu usvojen je 28.12.2012. godine i istim su planirani prihodi i primici u iznosu 171.202.638 KM, dok su rashodi i izdaci planirani u iznosu 207.587.471 KM i deficit od 36.384.833 KM. Nisu poštovani prioriteti izmirenja obaveza utvrđeni Zakonom o izvršenju budžeta za 2013 godinu. **NE POŠTUJU SE ZAKONOM PREDVIĐENI PRIORIETI PLAĆANJA**
- Iako je Ministarstvo finansija 14.06.2013. godine sačinilo Prijedlog odluke za obustavljanje rashoda, Vlada je tek 06.12.2013. godine donijela Odluku o privremenim mjerama za uravnoteženje budžeta sa rokom važenja od 45 dana ili do usvajanja Rebalansa budžeta. Obzirom na vrijeme donošenja odluke ista nije mogla značajnije djelovati na uravnoteženju budžeta. Zaključkom Kantonalne Skupštine od 02.12.2013. godine je zatraženo od Vlade da se u roku od 7 dana dostavi u skupštinsku proceduru Prijedlog rebalansa budžeta za 2013. godinu. Vlada je Prijedlog rebalansa budžeta utvrdila 26.12.2013. godine, a isti nije usvojen od strane Skupštine na vanrednoj sjednici održanoj 30.12.2013. godine. **Zbog navedenog se ne može potvrditi da su poduzete potrebne mjere u cilju uravnoteženja budžeta usljed odstupanja ostvarenja prihoda u odnosu na plan. NISU PODUZETE SVE MJERE NA URAVNOTEŽAVANJU BUDŽETA I SPRIJEČAVANJU NASTANKA OBAVEZA KOJE SE NE MOGU IZMIRITI**
- Nije posvećena dovoljna pažnja planiranju budžeta što je imalo za posljedicu da je na osnovu odluka ministricе Ministarstva finansija izvršena unutarnja preraspodjela u iznosu 657.954 KM, dok je odlukama Vlade izvršena preraspodjela u iznosu 141.011 KM između budžetskih korisnika. **PREVELIKE PRERASPODJELE VLADE, NE POŠTIVANJE SKUPŠTINE KOJA USVAJA BUDŽET**
- U godišnjem izvještaju o izvršenju budžeta su na poziciji planskih veličina iskazani rashodi i izdaci u iznosu 191.709.321 KM, dok su rashodi i izdaci u usvojenom budžetu iskazani u iznosu 207.587.471 KM. **Navedeno ukazuje na činjenicu da finansijski izvještaji nisu popunjeni odgovarajućim podacima na poziciji planiranih rashoda i izdataka. NEISPRAVNO PRIKAZIVANJE PODATAKA**
- U usvojenom budžetu za 2013. godinu je u okviru rashoda i izdataka planiran i deficit iz ranijeg perioda u iznosu 14.770.000 KM. **Obzirom da je ostvareni deficit već bio iskazan u finansijskim izvještajima na pozicijama rashoda i izdataka ne može se potvrditi da je planiranje budžeta za 2013. godinu izvršeno u skladu sa odredbama Zakona o budžetima u FBiH. NEISPRAVNO PLANIRANJE BUDŽETA**
- Budžetom za 2013. godinu je planiran deficit u iznosu 21.384.833 KM i isti se skupa sa deficitom iz ranijih godine planirao pokriti dugoročnim kreditnim zaduženjem. Tokom revizije nije prezentirana dokumentacija koja bi potvrdila poduzimanje aktivnosti na kreditnom zaduženju u cilju pokrića kako tekućeg tako i akumuliranog deficita, što je imalo za posljedicu značajan rast akumuliranog deficita. **STVARANJE OBAVEZA ZA KOJE NE POSTOJE SRESTVA ZA IZMIRENJE I SVJESNO PROPUŠTANJE RADNJI NA IZNALAŽENJU PRIHODA ZA NJIHOVO POKRIĆE**
- **Nisu poštovani prioriteti izmirenja obaveza utvrđeni Zakonom o izvršenju budžeta za 2013 godinu.**
- Zaključkom Kantonalne Skupštine od 02.12.2013. godine je zatraženo od Vlade da se u roku od 7 dana dostavi u skupštinsku proceduru Prijedlog rebalansa budžeta za 2013. godinu.

Vlada je Prijedlog rebalansa budžeta utvrdila 26.12.2013. godine, a isti nije usvojen od strane Skupštine na vanrednoj sjednici održanoj 30.12.2013. godine. **Zbog navedenog se ne može potvrditi da su poduzete potrebne mjere u cilju uravnoteženja budžeta usljed odstupanja ostvarenja prihoda u odnosu na plan.**

- **Nije posvećena dovoljna pažnja planiranju budžeta** što je imalo za posljedicu da je na osnovu odluka ministrice Ministarstva finansija izvršena unutarnja preraspodjela u iznosu 657.954 KM, dok je odlukama Vlade izvršena preraspodjela u iznosu 141.011 KM između budžetskih korisnika.
- Utvrdili smo da su se kod pojedinih budžetskih korisnika tokom godine zaključivali ugovori o djelu sa vanjskim saradnicima za obavljanje poslova koji su u nadležnosti budžetskih korisnika ili su pravilnicima o unutrašnjoj organizaciji predviđeni kao redovni poslovi organa uprave. **Tako su kod Ureda za zajedničke poslove angažirana lica za obavljanje poslova koordinacije i provjere podataka, administracije WEB stranice, mreže i baze podataka; poslovi vođenja evidencija za nabavku materijala i poslovi vozača** NEZAKONITO ANGAŽIRANJE STRANAČKIH KADROVA
- Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da su kod budžetskih korisnika formirane komisije za obavljanje poslova iz nadležnosti organa uprave (godišnji popis, provođenje postupka javnih nabavki, rješavanje po Zakonu o upravnom postupku, provođenje konkursnih procedura). U istima su angažovani uposlenici organa uprave i vanjski saradnici od kojih je značajan dio uposlenika drugih budžetskih korisnika koji su tretirani kao vanjski saradnici za koje u svim slučajevima ne možemo potvrditi opravdanost isplate naknade obzirom da nema dokaza da su poslove obavljali izvan radnog vremena. NEZAKONITE PLAĆANJE ZA RAD U KOMISIJAMA
- **Izdaci za reprezentaciju** iskazani su u iznosu od 193.778 KM. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da se u značajnom dijelu računi odnose na ugostiteljske usluge ali **bez obrazloženja za koga i u koje svrhe su nastali izdaci** (Ured za zajedničke poslove, Kabinet Premijera, Skupština) a koji u pojedinačnim iznosima iznose od 500 do **2.600 KM**. Kod Skupštine Kantona uočeno je da je u pojedinačnim slučajevima izvršeno plaćanje računa virmanski a uz isti su priloženi fiskalni računi na kojima je navedeno da je izvršeno gotovinsko plaćanje (uzorak račun za ugostiteljske usluge 437 KM u prilogu više fiskalnih računa izdatih na isti datum i račun za nabavku reprezentativnog materijala u iznosu 409 KM). NETRANSARENTNO TROŠENJE
- **Izdaci za mobilne telefone** Uvidom u račune za mobilne telefone za premijera i članove Vlade (za VIII mjesec 2013. godine kada nije bilo ograničenja) utvrđeno je da su u pojedinim slučajevima računi iznosili 693 KM (ministar unutrašnjih poslova); 537 KM (ministarstvo za građenje); 446 KM (ministarstvo obrazovanja) i **2.040 KM (premijer)**. NEKONTROLISANI TROŠKOVI
- Uvidom u dokumentaciju vezanu za isplatu troškova službenog putovanja u inostranstvo kod **Skupštine, Kabineta Premijera i Ureda za zajedničke poslove utvrđeno je da su službena putovanja odobrena bez dokumentacije na osnovu koje bi se utvrdila svrha i povod putovanja**, nije sačinjen izvještaj o obavljenom putovanju a u pojedinačnim slučajevima za putovanja se ne navodi vrijeme prelaska granice što je osnov za pravilan obračun dnevnica i nije u skladu sa Uredbom o naknadama za službena putovanja FBiH. Kod Skupštine je

utvrđeno da je izvršena isplata putni troškova (dnevnice za inostranstvo za putovanje u Beč predsjednika Skupštine i vozača u iznosu od 280 KM) iako se iz priložene dokumentacije ne može potvrditi da je isto stvarno i obavljeno (nije prezentiran poziv za putovanje, cestarine i sl.). **ZLOUPREBA SLUŽBENIH VOZILA, NEKONTROLISANO STVARANJE TROŠKOVA**

- Subvencije u poljoprivredi **Ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva** Za proizvodnju jagodičastog voća je spomenutim Uputstvom predviđeno da će se poticaji odobravati uz poštivanje Općih odredbi proizvođačima koji proizvedu i plasiraju jagodičasto voće (minimum 1 tona) registriranom otkupljivaču koji je u sistemu PDV-a. Visina podrške iznosi 0,30 KM/kg. Uputstvom je predviđeno da se podrška odobrava na osnovu ovjerenog pregleda otkupljenih količina sačinjenog od strane otkupljivača, kojeg također ovjerava općinska služba nadležna za poljoprivredu. **Provedenom revizijom se ne može potvrditi da spomenuto Uputstvo ne ostavlja mogućnost za eventualne zloupotrebe obzirom da se ne traže i dokazi o izvršenim novčanim transakcijama.** **DONOŠENJE PRAVILNIKA KOJI OSTAVLJAJU MOGUĆNOST MALVERZACIJA**
- Za proizvodnju povrća, jagoda i cvijeća u zatvorenom prostoru Uputstvom je predviđeno da podršku ostvaruju proizvođači koji ostvare proizvodnju na površini najmanjoj 100 m² i istu plasiraju na tržište ili registriranom otkupljivaču. Podrška je definirana u iznosu od 2,5 KM po m², i ista se odobravala na osnovu zapisnika općinske službe nadležne za poljoprivredu u prilogu kojeg je fotografija plastenika/staklenika. **Provedenom revizijom je utvrđeno da su podrške odobravane bez dostavljanja dokaza da je proizvodnja plasirana na tržište ili registriranom otkupljivaču kako je to spomenutim Uputstvom predviđeno.** **DONOŠENJE PRAVILNIKA KOJI OSTAVLJAJU MOGUĆNOST MALVERZACIJA I DODATNO NEPRIDRŽAVANJE NI TAKVIH PRAVILNIKA**
- **Zbog navedenog se ne može potvrditi da je Uputstvom o ostvarivanju kantonalnih novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji za 2013. godinu uspostavljen zadovoljavajući okvir za onemogućavanje eventualnih zloupotreba.**
- **Tekuća rezerva** Sredstva tekuće rezerve su realizirana u iznosu 358.625 KM što u odnosu na planiranih 360.000 KM predstavlja izvršenje od 99,62%. ... **Zbog definiranih izuzetaka, ne može se potvrditi da je Odluka o utvrđivanju kriterija za korištenje sredstava tekuće rezerve urađena u skladu s odredbama Zakona o budžetima u FBiH NIJE TROŠENA U SKLADU SA ZAKONOM O BUDŽETIMA FBIH**
- **Javne nabavke Ured za zajedničke poslove**, koji vrši nabavke za potrebe svih organa ministarstava, je izvršio nabavu računarske opreme u iznosu 65.299 KM primjenom 1 konkurentskog postupka i 1 direktnog sporazuma. Uzimajući u obzir ukupnu vrijednost nabavljene opreme ne može se potvrditi da je primjenjen odgovarajući postupak definiran odredbama Zakona o javnim nabavkama BiH. **NEPOŠTIVANJE ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA**
- Procedure odabira najpovoljnijeg pouđača za tekući materijala za budžetske korisnike (osim za MUP i niže potrošačke jedinice Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta i Ministarstva pravde) provodi **Ured za zajedničke poslove**. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je Zaključkom Vlade od 02.11.2012. godine odobreno pokretanje otvorenog postupka nabavke papira i ostalog kancelarijskog materijala a izmjenama Zaključka od

03.12.2012.godine ova odredba zaključka je brisana. Istovremeno je za nabavku papira i nabavku ostalog kancelarijskog materijala, bez procjene vrijednosti predmeta nabavke, Zaključkom Vlade odobreno pokretanje dva odvojena konkurentna postupaka odabira najpovoljnijeg ponuđača bez dodatne objave. Obzirom da se radi o srodnim predmetima nabavke kao i na visinu zaključenih ugovora (ukupno 97.356 KM od čega se na nabavku papira odnosi 49.340 KM a na ostali kancelarijski materijal 48.016 KM) isto predstavlja dijeljenje predmeta nabavke i ima za posljedicu primjenu pogrešne vrste postupka što nije u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. **NEPOŠTIVANJE ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA**

- Za usluge održavanja službenih vozila voznog parka **Vlade** pokrenuta su tri pregovaračka postupka za odabir najpovoljnijeg ponuđača bez dodatnog obavještenja. Izvršen je uvid u dokumentaciju vezano za postupak nabavke održavanja vozila marke WV. Prilikom pokretanja postupka ugovorni organ se pozvao na odredbe Zakon o javnim nabavkama BiH kojim je propisano da se ugovor može dodjeljivati putem pregovaračkog postupka u slučaju „kada zbog suštinskih, tehnički dokazivih ili umjetničkih razloga ili zbog razloga koji se odnose na zaštitu ekskluzivnih prava, samo određeni dobavljači mogu izvršiti nabavku, pružiti usluge ili izvršiti radove i kada ne postoji druga mogućnost izbora“. Prema iskazu odgovorne osobe ovaj postupak je primjenjen jer se radi o vozilima koja su pod garancijom. Uvidom u spisak vozila iz tenderske dokumentacije spomenute nabavke je utvrđeno da su pojedina vozila proizvedena 2000. i 2003. godine zbog čega se ne može potvrditi da su stvoreni uslovi za izbor ove vrste postupka kao i da je izbor najpovoljnijeg dobavljača izvršen u skladu sa Zakonom. **NEPOŠTIVANJE ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA**
- Kod **MUP-a** je krajem 2012. godine proveden otvoreni postupak nabavke za usluge servisiranja vozila. U tenderskoj dokumentaciji za predmetnu nabavku data je tehnička specifikacija predmeta nabavke (9 stavki/vrste usluge), bez procijenjenih količinskih vrijednosti, na osnovu čega su učesnici dostavili svoje ponude i koji su vrednovani po istima. Međutim, u zaključenom ugovoru (januar 2013. godine okvirne vrijednosti 150.000 KM) sa odabranim dobavljačem definisano je da će dobavljač obezbjediti rezervne dijelove koje je potrebno zamjeniti prema važećem cijenovniku (koji je u prilogu ugovora). Naprijed navedeno ukazuje da tenderska dokumentacija nije sačinjena u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH obzirom da nije izvršena procjena potrebnih količina predmeta nabavke i da je izbor najpovoljnijeg dobavljača izvršen na osnovu najniže prosječne cijene (ukupna ponuda bila 40 KM). Također, imajuću u vidu da je procedura nabavke provedena samo za usluge servisiranja vozila a ne za nabavku rezervnih dijelova (koji su ugovoreni i koji su se nabavljali tokom godine) za isto se trebao provesti postupak nabavke u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH. Značajno je napomenuti da je u februaru 2013. godine pokrenut konkurentski postupak nabavke rezervnih dijelova za potrebe radionice MUP-a na osnovu kojeg je zaključen ugovor u V/2013. godine u vrijednosti 52.000 KM, a izabran je isti dobavljač kao i kod postupka odabira dobavljača za servisiranje vozila. U datoj specifikaciji predmeta nabavke navedeni su rezervni dijelovi koji se traže i procijenjene količine a isti su dio cijenovnika rezervnih dijelova koji je u prilogu ugovora za usluge servisiranja vozila. Prema naprijed navedenom može se zaključiti da izbor dobavljača za nabavku usluga i materijala za servisiranje vozila nije izvršen u skladu sa Zakonom o javnim nabavkama BiH zbog čega se ne može potvrditi da je izabran dobavljač koji je i najpovoljniji za ugovorni organ. **NEPOŠTIVANJE ZAKONA O JAVNIM NABAVKAMA**